

Zeki Hakan SİDALI

Mersin Milletvekili

Çevre Komisyonu Üyesi

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Türk Delegasyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sn. Bekir PAKDEMİRLİ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 06.11.2020

Zeki Hakan SİDALI
Mersin Milletvekili

Polipropilen; her türlü plastik ürünün ham maddesi olan bir polimerdir. Türkiye’de son yıllarda polipropilen hammaddesinin üretimine yönelik çabaları artmıştır. Bu kapsamda 385 karar sayısı ile çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile Mersin’de polipropilen üretim tesisi kurulmasının önü açılmıştır. Kararname ile projeye devlet desteğinin verilmesi amaçlanmıştır. Projeye konu olan tesisin yıllık 500.000 ton üretim kapasitesinin olması hedeflenmiştir.

Tesise konu olan bölge; Çukurova havzasının batısında, Tarsus ilçesi ile Mersin il merkezi arasında bulunan Akdeniz ilçesine bağlı Karaduvar, Karacailyas, Kazanlı ve Adanalıoğlu mahallelerine komşudur. Bu mahalleler 2012 yılı öncesinde kırsal alan özelliği taşıyan belde belediyeleri olup Mersin’in en verimli tarım alanlarıdır. Bu alanlarda Türkiye’nin yeşillik ve sebze talebi (maydanoz, marul, ıspanak, pırasa, kabak vs) karşılanmaktadır. Son 50 yılda bu tarım alanları sanayi tesislerinin akınına uğramıştır. Bölgeye 1962’de ATAŞ rafinerisi, 1972’de Akdeniz Gübre, 1975’ten itibaren Soda Sanayi ve Kromsan fabrikaları yukarıda adı geçen yerlerin verimli tarım arazileri üzerine kurulmuştur. Bu gelişmelere rağmen hala Karaduvar’da balıkçılık ve tarım, Karacailyas, Kazanlı ve Adanalıoğlu’nda tarım-seracılık faaliyetleri devam ettirilme eğiliminde olup, kirlletici ağır sanayiye karşın bölge özellikle Mersin’in tarımsal üretiminde hala hatırı sayılır bir paya sahiptir.

Polipropilen tesisinin kurulması planlanan alanda aynı şirkete grubuna ait Toros Tarım gübre fabrikası yatırımı söz konusudur. Hâlihazırda işletilmekte olan Toros Tarım üretim tesislerinde kullanılmak üzere DSİ 6. Bölge Müdürlüğünce 2.659.392 m3 /yıl yeraltı suyu tahsisi yapılmıştır. Hâlihazırda Toros Tarım tesisleri mevcut yeraltı suyu kuyularından yaklaşık 2.500.000 m3 /yıl su kullanmaktadır. Polipropilen yatırımının işletme döneminde; personel kullanımları, tozuma, proses ve soğutma amaçlı 500 m3 /sa (12.000 m3 /gün-4.380.000 m3 /yıl) su ihtiyacı bulunmaktadır. Ancak; ilerleyen yıllarda su ihtiyacının artacağı öngörülmekte olup, mevcut Toros Tarım tesisleri ve yapımı planlanan tesis için toplam 9.000.000 m3 /yıl su ihtiyacı söz konusu olabilecektir. Bu su ihtiyacı Deliçay Deresinden akış bulunan aylarda karşılanacaktır.

Buna göre gerekli olan suyun; akış bulunan aylarda biriktirilerek (gölet v.b.) kullanımı öngörülmekle birlikte, akışın olmadığı aylarda ise yeraltı suyundan takviye yapılması öngörülmektedir.

Projede su tüketim talebi için kaynak olarak yer altı sularını göstermiş olması hali hazırda üreticilerde şikâyet konusu olan tarım alanlarında yer altı su çekilmelerini artıracaktır. Taban suyunda var olan bu çekilme deniz sularının bu alanlara etkisini artıracak dolayısıyla taban suyunun tuzlanması hızlandıracaktır. Taban suyunun tuzlanması beraberinde tarım alanlarının tuzlanması dolayısıyla toprağın çoraklaşmasını getirecektir. Bu durum ürünlerde verimlilik kayıplarını, üreticilerde ise gelir kayıplarını doğuracaktır. Tuzlanmanın şiddeti bölgede ürün desen değişimini zorlayabilecek, üreticileri tuzluluğa dayanıklı ürün ekimine mecbur edecektir.

Ayrıca Tarım ve Orman Bakanlığının 2018 yılında hazırladığı, “Doğu Akdeniz Havzası Kuraklık Yönetim Planı Cilt III: Sektörel Etkilenebilirlik Analizleri, Tedbirler ve Eylem Planı” raporuna göre; proje alanında içerisinde yer aldığı Doğu Akdeniz alt havzası olan Kızıldere alt havzası sanayi sektörü açısından kuraklıktan en fazla etkilenecek alt havza olarak tanımlanmıştır. Bu durumda polipropilen tesisinin bu alt havzaya kurulumu bölgede kurulu diğer sanayi tesisleri için önemli bir girdi olan suyu stratejik hale getirmektedir.

Bu bilgiler ışığında;

- 1- Bakanlığınız nüfusun, sanayi tesislerinin ve sulu tarımın yoğun olduğu Mersin merkeze yapılacak olan polipropilen yatırımının Mersin’in su yönetimine etki analizini yapmış mıdır?
- 2- Polipropilen yatırımı Kızıldere alt havzasında su yönetimi planlarını ne yönde etkileyecektir? Hane halkları, tarım sektörü ve sanayi sektörü arasında su paylaşımında adalet nasıl sağlanacaktır?
- 3- Kızıldere alt havzası sanayi sektörü açısından kuraklıktan en fazla etkilenecek alt havza olarak tanımlanmıştır. Bu durumda Doğu Akdeniz Havzasında iklim değişikliği ile birlikte artması öngörülen kuraklık etkilerinin bu yatırıma verebileceği zararların riskleri iyi tanımlanmış mıdır? Bakanlığınızın bu konudaki resmi görüşü nedir?
- 4- Yeterli su girdisi sağlanamadığında üretim kayıpları yaşayacak sanayi ve tarım sektörü paydaşları zararlarını kimden tahsil edecektir?
- 5- Bakanlığınıza göre polipropilen tesisi bölgede asit yağmuru oluşturacak mıdır?
- 6- Bakanlığınıza göre polipropilen tesisi bölgede toprak kirliliğini artıracak mıdır?
- 7- Bakanlığınıza göre polipropilen tesisi bölgede üretilen gıda ürünlerinin verimini ve niteliğini azaltacak mıdır?
- 8- Bakanlığınız bahse konu olan bölgede kurulacak tesisin tarımsal tuzlanmaya etkisini hesaplamış mıdır?
- 9- Bakanlığınız bahse konu olan bölgede kurulacak tesisin sulu tarıma etkisini hesaplamış mıdır?
- 10- Başkanlığınıza göre polipropilen yatırımı Karaduvar balıkçılığına etkisi nasıl olacaktır?